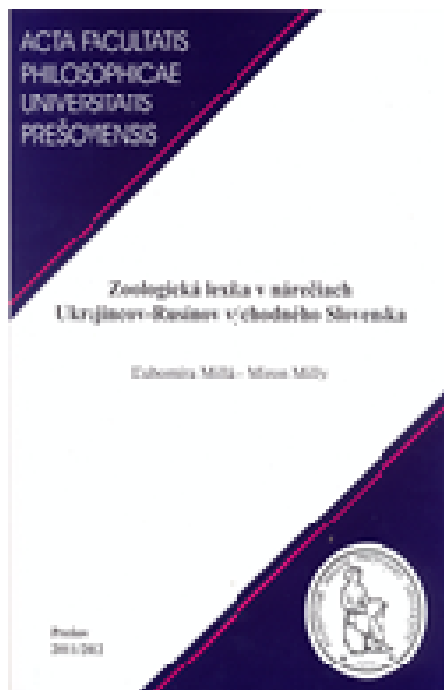

Зоологічна лексика в говорах русинів-українців Східної Словаччини

(Millá, Ľubomíra – Milly, Miron: Zoologická lexika v nárečiach Ukrajincov-Rusínov východného Slovenska. Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2011. 154 s. ISBN 978-80-555-0081-2)

Надія Ганудельова, Центр україністики Філософського факультету Пряшівського університету, n.hanudelova@unipo.sk

Зоологічна номенклатура тварин – найдавніша верства лексики української мови. Адже тваринництво належить до важливих господарських занять, які існували в Україні з давніх-давен. Різноманітна лексика на позначення живої природи привертала увагу східнослов'янських мовознавців, які досліджували найменування рослин, птахів, риб, тварин, діалектні назви вівчарства (А.Берлізов, Г.Богущька, А.Герд, Й.Дзендзелівський, М.Сюсько, Н.Забинкова, Н.Зайченко, Г.Клепікова, Е.Рукіна, І.Сабадош, О.Трубачов, А.Шамота, М.Шарашова, Л.Фроляк). Перші спроби вивчення назв тварин в українській мові належать В.Карповій на матеріалі пам'яток XIV-XV ст. та Н.Дейниченко на діалектній основі.

Своєрідність господарської культури русинів-українців полягала у домінуванні тваринництва над рільництвом. Тваринницька лексика українських говорів Східної Словаччини була в центрі уваги таких мовознавців як І.Верхратський, З.Штібер, М.Штець, О.Горбач; частково ця лексика відображена у працях А.Габовштяка, Ф.Буффи, І.Ріпки, Ю.Дудашової-Крїшшакової, К.Палковїча, Й.Важного, І.Масарика, Ш.Ліптака та ін. Сучасні нівеляційні культурно-господарські зміни спричиняють зникнення цієї вже архаїчної верстви лексики. Тому особливо актуальною є праця **Л. Миллої – М. Миллого «Зоологічна лексика в говорах русинів-українців Східної Словаччини»**, яка вийшла у світ в березні ц.р. в Пряшівському університеті- Надзвичайною цінністю монографії є те, що вона побудована на зібраному авторами польовому матеріалі з вісімдесяти населених пунктів Східної Словаччини.

У праці представлено діалектні назви свійських та диких тварин, лексика, пов'язана з пасінням та утримуванням великої рогатої худоби, назви свійських птахів. Лексеми подано у спрощеній фонетичній транскрипції; розкривається етимологія тваринницької, в тому числі і скотарської лексики, яка побутує в діалектах русинів-українців Східної Словаччини, авторами справедливо диференціюються лексеми індоєвропейського походження, а також запозичені з словацької, угорської, румунської мов.

Методологічно важливим би було додати індекс описуваних діалектизмів за абеткою із вказівкою на населений пункт. Бракує також умовних скорочень назв населених пунктів, у яких записувалась лексика. Багато дискусій викликає і сам список населених пунктів, наведений у праці, оскільки окремі з цих назв не відповідають

діалектним. Автори посилаються на працю О. Лазорика «Наші місцеві назви і як їх вживати: словник місцевих олітературених назв сіл (міст) Пряшівщини та похідних від них утворень», хоча доцільніше, на наш погляд, подавати мережу населених пунктів Східної Словаччини у відповідності до джерел діалектологічного спрямування, наприклад, за Атласом В.П.Латти чи наводити топоніми, записані від респондентів.

Рецензована монографія **Л. Миллої – М. Миллого «Зоологічна лексика в говорах русинів-українців Східної Словаччини»**, відкриває перспективи для подальших досліджень у галузі зоонімії в лінгвогеографічному аспекті, що на майбутнє передбачало би укладення відповідного атласу, в морфологічному аспекті – аналіз способів творення зоолексем, а особливо перспективним вважаємо вивчення компаративних міжмовних інтерференцій на основі цієї верстви лексики.